Kvalifikuotas elektroninis parašas
ALGIMANTAS PLIUČAS
2026-11-06 10:58:27 GMT+2
Paskirtis: Parašas

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMAI

Kalvarijų g. 1, Vilnius. Tel. (+370 5) 2754241, el. p. info@architekturumai.lt, www.architekturumai.lt
Atsiskaitomoji sąskaita LT50 7044 0600 0606 7130 AB SEB, kodas 70440. Įstaigos kodas 301111540

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai 2026-11-06 Nr. S26/11/251
ministerija@sam.lt
kornelija.bajelyte@sam.lt

Kopija:
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai
info@am.lt
asta.rokickiene@am.lt

Informacijai:
Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros asociacijai
info@lntpa.lt

Lietuvos projektavimo įmonių asociacijai
lpia@lacc.lt

Lietuvos savivaldybių asociacijai
bendras@lsa.lt

Lietuvos statybininkų konfederacijai
info@statybininkai.lt

DĖL LIETUVOS HIGIENOS NORMOS HN 33:2011 „TRIUKŠMO RIBINIAI DYDŽIAI GYVENAMUOSIUOSE IR VISUOMENINĖS PASKIRTIES PASTATUOSE BEI JŲ APLINKOJE“ 2026-02-10 PAKEITIMO

Lietuvos architektų rūmai (toliau – **Rūmai**) sužinojo, kad 2026-02-10 buvo priimtas ir Teisės aktų registre užregistruotas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymas Nr. V-131 *„Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymo Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“ pakeitimo“* (toliau – **2026-02-10 įsakymas Nr. V-131**), kuriuo Lietuvos higienos norma HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ (toliau - **HN 33:2011**) yra pakeičiama ir išdėstoma nauja redakcija. Atitinkamai 2026-02-10 įsakymo Nr. V-131 2.2 papunkčiu nustatoma, kad HN 33:2011 1.1 lentelėje nurodyti didžiausi leidžiami triukšmo ribiniai dydžiai taikomi nuo 2028-01-01 pradedamose projektuoti gyvenamosios paskirties ir visuomeninėse patalpose:

Eil. Nr.	Patalpų pavadinimas	Paros laikas	Ekvivalentinis garso slėgio lygis (L_{AeqT}), dBA
1	*2*	*3*	*4*
1.	Gyvenamosios paskirties patalpos, visuomeninių pastatų miegamieji kambariai, stacionarinių asmens sveikatos priežiūros įstaigų palatos	diena vakaras naktis	35 35 30
2.	Visuomeninių pastatų patalpos, kuriose vyksta mokymas ir (ar) ugdymas	-	35

Pažymime, kad šiuo metu galiojančioje aktualioje HN 33:2011 1.1 lentelės redakcijoje nurodomi šie didžiausi leidžiami triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamosios paskirties ir visuomeninėse patalpose:

Eil. Nr.	Patalpų pavadinimas	Paros laikas	Ekvivalentinis garso slėgio lygis (L_{AeqT}), dBA
1	*2*	*3*	*4*
1.	Gyvenamosios paskirties patalpos, visuomeninių pastatų miegamieji kambariai, stacionarinių asmens sveikatos priežiūros įstaigų palatos	diena vakaras naktis	45 40 35
2.	Visuomeninių pastatų patalpos, kuriose vyksta mokymas ir (ar) ugdymas	-	45

Atkreipiame Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos dėmesį, kad 2026-02-10 įsakymo Nr. V-131 projektas, prieš jį priimant ir pasirašant sveikatos apsaugos ministrui nebuvo įkeltas į Teisės aktų projektų informacinę sistemą ir (ar) derintas su Vyriausybe, kitomis ministerijomis ar konsultuotasi su visuomene Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento (toliau – **Reglamento**)[1] ir Ministrų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų Vyriausybei pavaldžių ir atskaitingų viešojo administravimo subjektų norminių teisės aktų projektų rengimo taisyklių (toliau – **Taisyklių**)[2] nustatyta tvarka.

Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 4 punkte yra įtvirtintas esminis teisėkūros principas - **atvirumo ir skaidrumo**, reiškiantis, kad teisėkūra turi būti vieša, su bendraisiais interesais susiję teisėkūros sprendimai negali būti priimami visuomenei nežinant ir neturint galimybių dalyvauti, valstybės politikos tikslai, teisinio reguliavimo poreikis ir teisėkūroje dalyvaujantys subjektai turi būti žinomi, visuomenei ir interesų grupėms sudarytos sąlygos teikti pasiūlymus dėl teisinio reguliavimo visose teisėkūros stadijose, taip pat turi būti žinomi teisės aktų projektų rengimą inicijavę, teisės aktų projektus parengę, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimą atlikę subjektai ir galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimą atliekantys subjektai.

Vadovaujantis Reglamento 15[6] punktu *su visuomene gali būti nesikonsultuojama dėl teisės aktų projektų, teikiamų Vyriausybės įstatymo 38 straipsnio 2 dalyje nustatytais atvejais* (karo, nepaprastosios padėties, mobilizacijos, karantino, ekstremaliosios situacijos ar ekstremaliojo įvykio metu ar kai teisės akto projektu būtina neatidėliotinai spręsti klausimus, būtinus valstybės karinės gynybos ir kitoms gyvybiškai svarbioms valstybės funkcijoms užtikrint)*, ir dėl teisės aktų projektų,*

[1] Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamentas patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento ir ministrų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų Vyriausybei pavaldžių ir atskaitingų viešojo administravimo subjektų norminių teisės aktų projektų rengimo taisyklių patvirtinimo“

[2] Ministrų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų Vyriausybei pavaldžių ir atskaitingų viešojo administravimo subjektų norminių teisės aktų projektų rengimo taisyklės patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento ir ministrų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų Vyriausybei pavaldžių ir atskaitingų viešojo administravimo subjektų norminių teisės aktų projektų rengimo taisyklių patvirtinimo“

kuriuose siūlomi redakciniai ir (ar) teisės technikos pakeitimai. Vis dėlto, nagrinėjamu atveju, negali būti identifikuojamos nė viena iš aukščiau nurodytų teisės akto priėmimo skubos tvarka sąlygų.

Reglamento 17 punkte taip pat nurodoma, kad *teisės akto projektą rengianti institucija, Vyriausybės komisija ar darbo grupė (toliau – rengėjas)* ***turi užtikrinti*** *tinkamą teikiamo Vyriausybei teisės akto projekto parengimą, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimą,* ***konsultavimąsi su visuomene****, Europos Sąjungos teisės perkėlimo ir įgyvendinimo planuose, kituose planavimo dokumentuose ar kituose Vyriausybės priimtuose teisės aktuose nustatytų terminų laikymąsi*.

Parengti teisės aktų projektai (išskyrus teisės aktų, kuriuose yra valstybės ar tarnybos paslaptį sudarančios informacijos, ir teisės taikymo aktų, kuriuose yra komercinę paslaptį sudarančios informacijos, projektus) ***teikiami derinti suinteresuotų institucijų išvadoms ir suinteresuotų asmenų pastaboms ir pasiūlymams gauti paskelbiant juos TAIS*** [Teisės aktų informacinėje sistemoje] (Reglamento 18 punktas).

Atitinkamai Taisyklių 12 punkte taip pat nurodoma, kad *teisės aktų projektai (išskyrus Taisyklių 18 punkte nurodytus atvejus* [karo, nepaprastosios padėties, mobilizacijos, karantino, ekstremaliosios situacijos ar ekstremaliojo įvykio metu ar kai teisės akto projektu būtina neatidėliotinai spręsti klausimus, būtinus valstybės karinės gynybos ir kitoms gyvybiškai svarbioms valstybės funkcijoms užtikrinti]*)* ***turi būti teikiami derinti pagal kompetenciją suinteresuotų institucijų (jei tokių yra) išvadoms ir suinteresuotų asmenų pastaboms ir pasiūlymams gauti.***

Šiuo atžvilgiu vertiname, kad sveikatos apsaugos ministras priimdamas 2026-02-10 įsakymą Nr. V-131 **šiurkščiai pažeidė aukščiau cituojamus Teisėkūros pagrindų įstatymo, Reglamento ir Taisyklių procedūrinius reikalavimus** dėl ko įsakymas turėtų būti panaikinamas ir (ar) atsižvelgiant į likusį daugiau kaip vienerių metų laikotarpį iki šiuo įsakymų keičiamų 9 ir 10 punktų (1.1; 1.2; 2.1 ir 2.2 lentelių) įsigaliojimo, vadovaujantis aukščiau nurodytų teisės aktų reikalavimais, parengiamas ir priimamas 2026-02-10 įsakymo Nr. V-131 pakeitimas.

Papildomai pažymime, kad **materialiniu atžvilgiu** 2026-02-10 įsakymo Nr. V-131 dalimi (9 ir 10 punktai (1.1; 1.2; 2.1 ir 2.2 lentelės), įsigaliosiančia nuo 2028-01-01, bus sukuriamos ryškios ir visiškai Sveikatos apsaugos ministerijos neįvertintos pasekmės statinių projektavimui, statybai, energetinio naudingumo reikalavimų įgyvendinimui, kompaktiškų gyvenamųjų erdvių formavimui ir teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimui.

2026-02-10 įsakymo Nr. V-131 9 punkto 1.1 lentele gyvenamosios paskirties patalpose, visuomeninių pastatų miegamuosiuose kambariuose, stacionarinių asmens sveikatos priežiūros įstaigų palatose didžiausias leistinas ekvivalentinis garso slėgio lygis (L_{AeqT}) dienos metu yra mažinamas net 10 dBA - nuo 45 dBA iki 35 dBA, vakaro ir nakties metu 5 dBA – nuo 40 ir 35 dBA iki 35 ir 30 dBA. Primename, kad ekvivalentinis garso slėgio lygis vadovaujantis LST ISO 1996-1 standartu yra apibrėžiamas **per logaritminį santykį su standartiniu atskaitos garsu:**

$$L_p = 10 \cdot \log_{10}\left(\frac{p^2}{p_0^2}\right) = 20 \cdot \log_{10}\left(\frac{p}{p_0}\right)$$

Kadangi dydžiai yra logaritminiai, decibelų negalima sudėti ar atimti tiesiogiai aritmetiškai ir pvz. suminis garso lygis yra apskaičiuojamas pagal standarte pateikiamą formulę:

$$L_{\text{sum}} = 10 \cdot \log_{10}\left(\sum_{i=1}^{n} 10^{\frac{L_i}{10}}\right)$$

Atitinkamai žmogaus subjektyviam suvokimui logaritminė skalė reiškia, kad triukšmo lygio padidėjimas ar sumažėjimas **10 dB** yra suvokiamas kaip garso **padvigubėjimas ar dvigubas sumažėjimas** (**nors energine išraiška garso galia padidėja ar sumažėja net 10 kartų**). Dėl šios priežasties, pažymime, kad toks ryškus HN33:2011 nustatytų ribinių dydžių keitimas reikalauja išsamios poveikio analizės ir detalaus pagrindimo, nes toks ženklus (net 10 kartų) leidžiamo maksimalaus triukšmo ribinio dydžio sumažinimas darys didelę įtaką:

1) galimybei įgyvendinti statytojo teisę miestuose šalia gatvių ir kelių esančiuose sklypuose, nes nepaisant teritorijų planavimo dokumentų sprendinių, kuriais numatomas šių sklypų urbanizavimas, transporto priemonių sukeliamas triukšmas (ekvivalentinis garso slėgio lygis) intensyvesnio eismo gatvėse dažniausiai siekia 70-74 dBA;
2) teritorijų planavimo dokumentuose numatytų reglamentų (užstatymo tankio ir intensyvumo) taikymui – naudingajam pastatų plotui (siūlomi HN33:2011 pakeitimai turės įtaką ne tik statinių išorinėms atitvaroms, bet ir atitvaroms tarp atskirų patalpų, kurios taip turės užtikrinti 10 kartų didesnius triukšmo varžos reikalavimus garsui sklindančiam iš kaimyninių patalpų, dėl ko neišvengiamai turės didėti pertvarų tarp patalpų storis proporcingai mažėjant patalpų naudingajam plotui;
3) statinių ir juose esančių patalpų atitvarų projektavimui ir Statybos techninio reglamento STR 2.04.01:2018 „Pastatų atitvaros. Sienos, stogai, langai ir išorinės įėjimo durys“[3] taikymui, nes suprojektuotos reglamente STR 2.04.01:2018 numatytus reikalavimus atitinkančios statinių atitvaros nebeatitiks HN33:2011 reikalavimų;
4) energijos beveik nevartojančių pastatų (jų dalių), t. y. A++ klasės pastatų projektavimui dėl šiuose pastatuose naudojamos įrangos – rekuperacijos, šildymo ir šaldymo įrenginių sukeliamo triukšmo patalpų viduje, t. y. technologiškai gali tapti nebeįgyvendinami statybos techninio reglamento STR 2.01.02:2016 „Pastatų energinio naudingumo projektavimas ir sertifikavimas“[4] reikalavimai;
5) statybos produktų pasirinkimui, nes atsižvelgiant į naujus HN33:2011 reikalavimus prioritetas turės būti teikiamas monolitinėms konstrukcijoms, kurios pasižymi geresnėmis garso varžos ir ekranavimo savybėmis lyginant su surenkamomis, karkasinėmis ir mažesnį anglies dioksido pėdsaką atmosferoje paliekančioms konstrukcijomis ir statybos produktais;
6) galimybei įgyvendinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023-07-19 nutarimo Nr. 582 *„Dėl medienos ir kitų organinių medžiagų iš atsinaujinančių gamtos išteklių pagrindu pagamintų statybos produktų naudojimo visuomeninės paskirties pastatuose“* 2 punkto reikalavimą panaudoti ne mažiau kaip 50 procentų medienos ir kitų organinių medžiagų iš atsinaujinančių gamtos išteklių;
7) architektūros ir urbanistinių sprendinių kokybei dėl poreikio įrenginėti akustines sienas ir (ar) tvoras prie visų intensyvaus eismo koridorių, kas neišvengiamai turės neigiamą poveikį miesto urbanistinėms struktūroms ir galimybei apžvelgti ir suvokti vertingas miesto panoramas. Akustinės tvoros taip pat mažins gyvenimo kokybę ir kurs neigiamą izoliuotos gyvenamosios erdvės pojūtį;
8) statinių architektūrinei išvaizdai, projektavimo ir statybos kainai bei gyvenimo kokybei, dėl poreikio iš esmės keisti įprastai naudojamus statybos produktus, taikyti papildomas akustines priemones – ekranus, dvigubas sienas, didinti atitvarų storius, mažinti langų kiekį ir kt.

Akivaizdu, kad 2026-02-10 įsakymu Nr. V-131 nuo 2028-01-01 bus sukuriamas didelis poveikis visam nekilnojamojo turto sektoriui, todėl tokiam pakeitimui vadovaujantis Reglamento 19.5 papunkčiu privalėjo būti pateikta projektu galimų sukelti ūkio subjektų prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų apskaičiavimo ataskaita, parengta pagal Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 11 d. nutarimu Nr. 4 *„Dėl Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodikos patvirtinimo“.* Atsižvelgiant į aukščiau

[3] Statybos techninis reglamentas STR 2.04.01:2018 „Pastatų atitvaros. Sienos, stogai, langai ir išorinės įėjimo durys“ patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2019 m. kovo 29 d. įsakymas Nr. D1-186 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.04.01:2018 „Pastatų atitvaros. Sienos, stogai, langai ir išorinės įėjimo durys“ patvirtinimo“

[4] Statybos techninis reglamentas STR 2.01.02:2016 „Pastatų energinio naudingumo projektavimas ir sertifikavimas“ patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. D1-754 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.01.02:2016 „Pastatų energinio naudingumo projektavimas ir sertifikavimas“ patvirtinimo“

išdėstytas aplinkybes taip pat pažymime, kad 2026-02-10 įsakymas Nr. V-131 jam įsigaliojus visa apimtimi nuo 2028-01-01 sukurs ypatingai ženklias materialines ir procedūrines pasekmes ne tik ūkio subjektams užsiimantiems nekilnojamo turto plėtra ir statinių projektavimu, fiziniams ir juridiniams asmenims įgyvendinantiems statytojo teisę, bet ir viešojo administravimo subjektams bei savivaldos institucijoms dėl 2026-02-10 įsakymo Nr. V-131 reikalavimų kolizijos su kitais statybos techninio normavimo dokumentais ir teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais.

Dėl šių priežasčių, vadovaudamiesi aukščiau išdėstytu teisiniu reglamentavimu bei atsižvelgdami į 2026-02-10 įsakymo Nr. V-131 galimas sukelti pasekmes, **prašome Sveikatos apsaugos ministeriją iki įsigaliojant 2026-02-10 įsakymui Nr. V-131 inicijuoti šio įsakymo pakeitimo projekto rengimą Reglamento ir Taisyklių nustatyta tvarka ir į šį procesą įtraukti Aplinkos ministeriją, Rūmus ir visus su statyba ir architektūra susijusius suinteresuotus subjektus.**

Lietuvos architektų rūmų pirmininkas Algimantas Pliučas

Kazimieras Labokas, el. paštas: kazimieras@architekturumai.lt